

Hà Nội, ngày 27 tháng 6 năm 2022

BÁO CÁO KẾT QUẢ GIÁM SÁT CỦA CCM
Về thực hiện Dự án phòng, chống HIV/AIDS, Lao
tại tỉnh Thái Nguyên, ngày 21-22/6/2022

Thực hiện Chương trình làm việc năm 2022, ngày 21-22/6/2022, CCM đã tổ chức Đoàn giám sát kết quả triển khai thực hiện Dự án P/c HIV/AIDS, Lao năm 2021 và 6 tháng đầu năm 2022 tại tỉnh Thái Nguyên. Đoàn giám sát do TS. BS. Nguyễn Trọng An, Phó chủ tịch Ủy ban giám sát CCM làm Trưởng đoàn, tham gia đoàn có TS. Nguyễn Văn Tiên (chuyên gia của CCM) và TS. Nguyễn Đức Thụ (chuyên gia của CCM).

Đoàn giám sát đã làm việc với Sở Y tế (có sự tham gia của Trung tâm Kiểm soát dịch bệnh (CDC), Bệnh viện phổi tỉnh, Ban VHXXH của HĐND tỉnh, BHXH, Sở Tài chính...), Trung tâm Y tế huyện Đại Từ, Trạm Y tế xã Bản Ngoại (huyện Đại Từ). Đoàn giám sát xin báo cáo CCM một số kết quả chính như sau:

1. Một số kết quả chính về P/c HIV và P/c Lao năm 2021 và 6 tháng đầu năm 2022

- Thái Nguyên có dân số trên 1,36 triệu người, với 8 dân tộc chính (Kinh, Tày, Nùng, Sán Dìu, Mông, Sán Chay, Dao, Hoa), đồng bào các dân tộc thiểu số chiếm gần 30% dân số toàn tỉnh.

- Thái Nguyên có nhiều Trường Đại Học, Cao Đẳng, khu công nghiệp như khu công nghiệp, với khoảng hơn 150.000 công nhân lao động, nhiều làng nghề thủ công, có nhiều lao động tự do ở các tỉnh khác đến lao động, làm việc và cũng có nhiều người đi làm ăn ở các tỉnh/thành phố khác.

- Dịch Covid-19 bùng phát và diễn biến phức tạp trong cả năm 2021 và quý 1/2022, cả hệ thống chính trị, ngành y tế tập trung P/c đại dịch, ảnh hưởng đến công tác phát hiện, quản lý điều trị cho người nhiễm HIV/AIDS và bệnh nhân lao. Từ đầu quý 2/2022 đến nay, chính phủ chỉ đạo thực hiện chuyển P/c Covid-19 sang trạng thái bình thường mới nên việc triển khai thực hiện P/c HIV/AIDS và lao thuận lợi và hiệu quả hơn.

- Cán bộ y tế các tuyến tâm huyết, trách nhiệm cao với công việc; các nhóm CBO, đồng đẳng viên tích cực tham gia các hoạt động P/c HIV, lao.

1.1. Về kết quả của Dự án P/c HIV

- Số người nhiễm HIV lũy tích (đến 31/5/2022): 9.253 người, tử vong 4.526 người, số mới phát hiện trong 6 tháng đầu năm 2022 là người; số người nhiễm HIV còn sống: 4.727 người, trong đó 4.034 người đang điều trị ARV.

- Hoạt động can thiệp giảm tác hại cho nhóm người NCMT, MSM trên địa bàn tỉnh do tổ chức CBO thuộc dự án VUSTA triển khai tại 8 huyện/thị (Đại Từ, Đồng Hỷ, Định Hóa, Phở Yên, Phú Bình, Phú Lương, TP. Thái Nguyên, Võ Nhai). Trên địa bàn tỉnh có hoạt động của 07 nhóm tiếp cận: 03 nhóm tiếp cận MSM; 04 nhóm tiếp cận NCMT (không triển khai can thiệp giảm tác hại cho nhóm PNBD).

- CDC và Bệnh viện phổi Thái nguyên phối hợp chặt chẽ, thường xuyên với Trại giam Phú Sơn 4 (có quy mô giam giữ trên 5.000 phạm nhân, trong đó trên 60% phạm các tội mua bán, vận chuyển trái phép chất ma túy, có tiền sử nghiện các chất ma túy, thường có tư tưởng không yên tâm cải tạo, hay chống phá...) để triển khai các hoạt động về P/c HIV, lao. Trong 6 tháng đầu năm 2022, ngay từ khi dịch Covid-19 có dấu hiệu giảm dần, CDC và Bệnh viện phổi đã chủ động làm việc với Trại giam Phú Sơn 4 tư vấn, xét nghiệm sàng lọc cho 562 phạm nhân, phát hiện 17 phạm nhân có HIV (+) và được điều trị ARV; xét nghiệm sàng lọc phát hiện 98 phạm nhân cần điều trị viên gan C, 64 phạm nhân đã được điều trị, còn 34 trường hợp đang đề nghị bổ sung thuốc; hiện đang quản lý và điều trị ARV cho 238 phạm nhân. Sau khi được quan tâm khám chữa bệnh, sức khỏe phục hồi, hầu hết các phạm nhân đã chuyển biến tích cực, yên tâm cải tạo và ít chống phá so với trước khi được điều trị bệnh.

- Trong 6 tháng đầu năm 2022, hầu hết các chỉ số về P/c HIV đều đạt và vượt chỉ tiêu kế hoạch, riêng chỉ số phụ nữ bán dâm được xét nghiệm HIV chỉ đạt 27,3% kế hoạch.

- Hiện tại, có 1.411 người được điều trị viêm gan C (đạt 141% chỉ tiêu giao); hiện nay, vẫn còn 326 bệnh nhân đã có kết quả xét nghiệm TLVR VGC nhưng chưa được đưa vào điều trị do thiếu thuốc từ Trung ương.

- Tỉnh đã quan tâm đầu tư nguồn kinh phí địa phương cho công tác P/c HIV: năm 2021 tỉnh cấp 626,4 triệu đồng và năm 2022 là 1.979,8 triệu đồng.

- Năm 2022 dự án phân bổ cho tỉnh 3,55 tỷ đồng, trong 6 tháng đầu năm 2022 giải ngân (đã thanh quyết toán) được 263,5 triệu đồng, chỉ đạt 7,4% kế hoạch năm.

** Một số khó khăn, hạn chế:*

- Số lây truyền HIV qua quan hệ tình dục có xu hướng gia tăng, cảnh báo sự lây lan của dịch trong cộng đồng dân cư; tình trạng gia tăng sử dụng ma túy tổng hợp trong các nhóm nguy cơ cao (PNBD, MSM) gây nguy cơ lây nhiễm HIV trong nhóm này và bạn tình của họ.

- Việc thanh toán xét nghiệm TLVR VGC còn vướng đối với bệnh nhân không có thẻ BHYT, còn nhiều vấn đề cần phải gỡ.

1. 2. Kết quả hoạt động của Dự án P/c Lao

- Trong năm 2021, đã tổ chức khám sàng lọc phát hiện bệnh Lao cho nhân dân 2 huyện Phở Yên, Phú Bình; có 1 chỉ số vượt chỉ tiêu kế hoạch (bệnh nhân có bằng chứng VKH), các chỉ số còn lại đạt từ 70,4 đến 88,2% kế hoạch, trong đó chỉ số phát hiện và điều trị 794 bệnh nhân lao mọi thể đạt 88,2% kế hoạch năm; tỷ lệ điều trị khỏi và thành công bệnh nhân lao mọi thể là 96,7%.

- Năm 2021, Bệnh viện Phổi Thái Nguyên phối hợp với tại Trại giam Phú Sơn 4 khám sàng lọc lao cho 770 cán bộ, chiến sỹ công an, 5.300 phạm nhân, đã phát hiện và điều trị cho 23 bệnh nhân lao các thể. Trong 6 tháng đầu năm 2022, triển khai khám sàng lọc phát hiện lao cho trên 5.000 phạm nhân, phát hiện 270 người có tổn thương nghi lao trên phim chụp X-quang.

- Các chỉ số về P/c lao 6 tháng đầu năm 2022 chỉ đạt từ 16,1% đến 31% kế hoạch năm, đều thấp hơn chỉ số cùng kỳ năm 2021, trong đó chỉ số phát hiện và thu nhận điều trị lao mọi thể đạt 30,4% kế hoạch, thấp nhất là chỉ số lao kháng thuốc phổ rộng điều trị 16,1% kế hoạch năm.

- Kết hợp tốt giữa y tế công và tư trong P/c Lao theo mô hình 1 (khám phát hiện và giới thiệu).

- Bệnh nhân lao kháng thuốc tuy đã được GF hỗ trợ 1 triệu đồng/người/tháng trong 20 tháng để bồi bổ sức khỏe phòng tác dụng phụ của thuốc lao, mức chi bồi dưỡng như vậy thấp so nhu cầu.

- Kết quả giải ngân 6 tháng đầu năm 2022: đã sử dụng 1,5 tỷ đồng, đạt 42,6%, trong đó đã thanh quyết toán 41,23 triệu đồng, đạt 2,7%.

** Một số tồn tại, hạn chế:*

- Sự tham gia của các cấp chính quyền, các ban ngành đoàn thể trong Chương trình chống lao chưa thực sự mạnh mẽ và hiệu quả.

- Cán bộ tuyến huyện, xã chưa được hưởng phụ cấp ưu đãi nghề theo Nghị định 56/2011/NĐ-CP khi làm công tác chống lao làm giảm đi sự nhiệt tình, tâm huyết với chương trình.

- Chương trình chống lao tỉnh đang đối mặt với lao kháng thuốc; một số thuốc chống lao tại địa phương chỉ còn hạn sử dụng đến 30/7/2022.

- Cơ chế tự chủ tài chính áp dụng đối Bệnh viện phổi gây ảnh hưởng đến hiệu quả của công tác P/c lao, vì bị thiếu nhân lực và kinh phí cho công tác P/c lao; nguồn lực từ ngân sách địa phương cho P/c lao còn hạn chế.

- Việc triển khai điều trị dự phòng phơi nhiễm lao và phát hiện lao mới trẻ em rất khó khăn, do thiếu sự hợp tác của các gia đình.

2. Dự án C19RM

Trong năm 2022 CDC Thái Nguyên tiếp nhận các trang thiết bị phục vụ cho phòng, chống COVID-19 (máy PCR, khẩu trang N95 và trang phục phòng hộ cá nhân (Bộ quần áo, kính chắn, gang tay, bao giày), sinh phẩm xét nghiệm HIV. Hiện tại máy PCR đã đưa vào hoạt động, sinh phẩm, khẩu trang và trang phục phòng hộ cá nhân cũng đã được phân bổ về các đơn vị trên địa bàn tỉnh sử dụng, đáp ứng được nhu cầu thực tế của cộng đồng.

3. Một số kiến nghị

- Đề nghị Bộ Y tế tập trung chỉ đạo PR lao, PR HIV mở rộng triển khai mô hình phối hợp giữa Bệnh viện phổi và CDC Thái Nguyên với Trại giam Phú Sơn 4 trong việc triển khai thực hiện các giải pháp hữu hiệu về P/c lao và P/c HIV trên phạm vi cả nước.

- CDC và Bệnh viện phổi cần đẩy mạnh triển khai các giải pháp hiệu quả để hoàn thành các chỉ tiêu kế hoạch năm của dự án P/c HIV, lao, nhất là các chỉ tiêu chưa đạt trong 6 tháng đầu năm 2022.

- Tăng cường chỉ đạo Bệnh viện phổi và các đơn vị liên quan chủ động trong việc khám sàng lọc phát hiện bệnh nhân lao mới, nhất là lao trẻ em, lao kháng thuốc, lao ở nhóm có nguy cơ cao; tăng cường tư vấn, điều trị đối với lao tiềm ẩn.

- Các đơn vị chuyên môn cần tham mưu để Sở Y tế tiếp tục vận động Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân tỉnh tăng hỗ trợ kinh phí địa phương cho công tác P/c HIV và P/c lao.

- Đề nghị Quỹ toàn cầu nên tăng mức kinh phí hỗ trợ hằng tháng cho bệnh nhân lao kháng thuốc trong quá trình điều trị bệnh.

NGƯỜI BÁO CÁO

TM. ĐOÀN GIÁM SÁT

(Đã ký)

Nguyễn Đức Thụ

TS. BS Nguyễn Trọng An

Phó chủ tịch Ủy ban giám sát của CCM